

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 12 від 23 квітня 2024 р.,
уведене в дію наказом в. о. ректора
від 23.04.2024 р. № 116-р

В. о. ректора

Надія ДРОБИК

Освітня програма

в рамках проєкту «Перезавантаження: розширення можливостей для працевлаштування» з метою реінтеграції на ринку праці України вразливих верств населення

0015 «Асистент вчителя (інклюзія)»

- 1. Найменування курсу:** «Асистент вчителя інклюзивного класу».
- 2. Вид підвищення кваліфікації:** навчання за програмою підвищення кваліфікації.
- 3. Розробники:**
д.п.н., проф. Слозанська Ганна Іванівна,
к.п.н., доц. Горішна Надія Мирославівна,
к.п.н., доц. Цегельник Тетяна Миколаївна
- 4. Мета:** надання базових знань з питань інвалідності, інклюзивного навчання, застосування різноманітних навчальних стратегій, пов'язаних з конкретними особливими освітніми потребами здобувачів освіти, ролі та місця асистента вчителя під час роботи з учнями з особливими освітніми потребами.
- 5. Напрямок:** розвиток інклюзивної компетентності.
- 6. Цільова аудиторія:** усі особи, які мають педагогічну освіту та бажають оволодіти теоретичними та практичними основами діяльності асистента вчителя інклюзивного класу ЗЗСО.
- 7. Обсяг (тривалість навчання):** 30 год. (1 кредит ЄКТС): лекції 14 год, практичні заняття – 16 год, індивідуальна робота – 8 год.
- 8. Форма навчання:** очна, дистанційна, змішана,
- 9. Зміст освітньої програми** враховує особливості професійної діяльності педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів освіти – фахівців в умовах змішаного та дистанційного навчання і визначається основним напрямками державної політики в галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей

педагогічних, науково-педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг, європейськими рамками кваліфікацій.

Зміст програми має практичну спрямованість і охоплює теоретичну (практично зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників.

№ з/п	Назва і зміст навчальних модулів	Кількість годин				
		Усього	Аудиторна робота		С.Р.	Інд роб
			Лекц.	Практ.		
3.М.1. Організаційні засади діяльності асистента вчителя у інклюзивному класі ЗЗСО						
1.	Посада асистента вчителя в інклюзивному класі. Нормативно-правове забезпечення діяльності асистента вчителя	2	2			
2.	Типи та категорії освітніх труднощів дітей з ООП. Рівні підтримки.	4	2		2	
3.	Співпраця ЗЗСО і ІРЦ. Комплексна оцінка розвитку дітей з ООП.	4	2	2		
4.	Функції асистента вчителя у команді психолого-педагогічного супроводу. ІПР, особливості складання ІПР.	6	2	4		
3.М.2. Практичні аспекти діяльності асистента вчителя у інклюзивному класі ЗЗСО						
5.	Адаптації та модифікації освітнього процесу у ЗЗСО	6	2	4		
6.	Стратегії навчання в інклюзивному класі	4	2	2		
7.	Сенсорна інтеграція дітей з ООП	4	2	2		
8.	Індивідуальна робота щодо персональних запитів слухачів					8
Всього		30	14	14	2	

Програма передбачає такі види роботи:

- Лекції аудиторні (можливі онлайн (платформа Zoom)).
- дискусії й опитування,
- практичні заняття – аудиторні.

Окрім цього, планується ще 8 годин індивідуальної роботи, які дають можливість слухачам індивідуально поглибити знання щодо особливостей організації освітнього процесу з дітьми різних рівнів підтримки.

10. Програмні результати:

Знати:

- філософію та освітні поняття, пов'язані з освітою учнів з особливими освітніми потребами;
- законодавчо-нормативне забезпечення посади «асистент вчителя» та процесу впровадження інклюзивного навчання;
- різноманітні навчальні стратегії, пов'язані з конкретними особливостями дітей з особливими освітніми потребами;
- кваліфікаційні вимоги та особливості роботи асистента вчителя під час роботи з учнями з особливими освітніми потребами;
- методи надання допомоги вчителям, які працюють в інклюзивному класі, у підготовці навчального матеріалу;
- методи безпечної практики роботи та реакції на непередбачені ситуації у міру їх виникнення;
- методи планування навчальної діяльності під керівництвом вчителя.

Уміти

- використовувати нормативну базу, яка регулює забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю/особливими потребами та питання впровадження інклюзивного навчання;
- застосовувати різноманітні навчальні стратегії, пов'язані з особливостями дітей з особливими освітніми потребами;
- надавати допомогу вчителю у впровадженні індивідуальних навчальних планів, оцінювання потреб учнів, моніторингу прогресу;
- використовувати навички роботи у команді фахівців по впровадженню інклюзивного навчання;
- працювати зі спеціальними засобами, обладнанням та технологіями, сприяти роботі учнів з цими засобами та обладнанням, а також забезпечувати дотримання правил безпеки роботи;
- взаємодіяти з персоналом закладу освіти, батьками дітей, фахівцями у такий спосіб, який сприяв би розвитку позитивних взаємовідносин;
- застосовувати стратегії, спрямовані на розвиток впевненості учнів у власних силах та їх самостійності.

11. Перелік компетентностей, що набуваються:

загальні: знання і розуміння предметної галузі та професії; знання основних теорій, концепцій, що складають наукову картину світу; вміння

відстоювати власні стратегії професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі; здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з особливими освітніми потребами відповідно до основних міжнародних правозахисних документів та чинного законодавства України; уміння знаходити, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел; вирішення фахових завдань у професійно-педагогічній діяльності; уміння працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому середовищі; уміння демонструвати соціально-емоційну компетентність у професійних ситуаціях; здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до вирішення професійних завдань в інклюзивному освітньому середовищі; здатність виявляти та вирішувати проблеми професійно-педагогічної діяльності; знання основних методів наукового пошуку; уміння узагальнювати, оформлювати та презентувати результати діяльності щодо удосконалення освітнього процесу в інклюзивному освітньому середовищі; уміння самостійно навчатися; здатність до розвитку особистісного потенціалу, самореалізації, професійного лідерства та досягнення успіху; уміння планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати власну професійну діяльність; уміння швидко реагувати під час вирішення ситуативних проблем з урахуванням нових умов та обставин для прийняття рішень.

Фахові: компетентність у сфері міжнародного та національного законодавства у сфері інклюзивної освіти (знання основних міжнародних і національних законодавчих документів, їхньої ролі у впровадженні інклюзивної освіти); компетентність у сфері концептуальних засад інклюзивної освіти (знання та розуміння концепцій і принципів інклюзивної освіти; розуміння широкого контексту інклюзивної освіти як освіти для усіх без винятку; уміння проявляти толерантне ставлення до осіб з особливими освітніми потребами на основі поваги до індивідуальних особливостей та недопущення дискримінації); компетентність у сфері управління освітнім процесом (володіння сучасними підходами до організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти; вміння спільно працювати та злагоджено взаємодіяти з іншими працівниками та батьками, зокрема з батьками дітей з особливими освітніми потребами; вміння планувати та ефективно реалізувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу); компетентність щодо закономірностей та вікових особливостей дітей, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами (знання закономірностей розвитку дитини у різних вікових періодах; знання індивідуальних методів

навчання дитини задля забезпечення цілісного розвитку її особистості; компетентність у сфері організації інклюзивного освітнього середовища (уміння виявляти і усувати бар'єри у навчанні учнів з особливими освітніми потребами; знання способів диференціації, адаптації і модифікації навчального змісту, методів викладання; уміння використовувати принципи універсального дизайну в освітньому процесі; уміння розробляти індивідуальну програму розвитку; володіння методами оцінювання, спираючись на сильні сторони дитини); компетентність у сфері професійного розвитку (здатність до рефлексії, вміння критично мислити та здійснювати самооцінку власної професійної діяльності; вміння визначати власні сильні та слабкі сторони, визначати професійні цілі та реалізувати їх на практиці).

12. Вид контролю – диференційований залік. Навчання за освітньою програмою завершується атестацією слухачів у формі диференційованого заліку з виявленням рівня досягнення програмних результатів і компетентностей, передбачених програмою.

13. Вартість навчання <https://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/normativn-dokumenty.php>

14. Документ про результати навчання. Видається сертифікат про проходження курсу «Асистент вчителя інклюзивного класу» тривалістю 30 годин, що дає право виконувати функції асистента вчителя інклюзивного класу у закладах загальної середньої освіти.